YIL: 1 - SAYI: 29
İdarehane: Cağaloğlu, İzzettin han, No: 22
Ankara caddesi
FIATI 10 KURUŞ

Hürbilek

İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin organıdır

Pek yakında
Şarlok Holmesin
maceraları

Sağlık Mudürlüğü işçi sağlığı için yeni bir talimatname hazırlıyor

Kendisiyle, yeni işçi ve iş yerlerinin sağlığı hususunda hazırlanan yeni bir talimatname hakkında malumat almak için konuşan bir arkadaşımıza Sağlık Müdürü Dr. Faik Yargıcı şunları söylemiştir:

— Sağlık Bakanlığından işçi sağlığı hakkında yeni bir talimat hazırlamak için emir aldık. Bu hususları tetkik için, Sağlık, Çalışma, Ekonomi Bakanlıklarından murahhaslar geldiler. Hep beraber bir komisyon teşkil ettik. Bu Komisyonda görüştüğümüz şeyler fabrikada çalışan hekimlerin ne şekilde çalışmaları, bu hekimlerin işçi sağlığını daha iyi koruyabilmeleri için neler yapmaları lâzım geldiğidir. Gene bu hekimler ne gibi vasıfları haiz olmalıdırlar. Komisyon bütün bunlarla meşgul ve bunları madde madde tesbit ederek görüşmelerine devam ediyor.

Kuruçeşme Teksitil Fabrıkası kanun tanımıyor

Kuruçeşme Tekstil Fabrikası işçileri gazetemize şu şikâyette bulundular:

Ağustos ayı başına kadar fabrikamız fazla mesai ücretlerini yüzde 50 zam ile vermekte iken, bu tarihte bir ilân ile yüzde 25 e indirdiğini bildirmiştir. Fakat bu hal İş Kanununun 18. maddesine muhaliftir. Sendikamız Bakanlar Kurulunun yüzde 50 zamla fazla mesai ücreti ödenmesi hususundaki kararını, fabrika idaresine, bildirmesine rağmen idare hâlâ tereddüt etmektedir. Çalışma Müdürlüğünün dikkatini çekeriz.

Cibali kutu fabrıkası işçileri sendikası kışlık yardımlarına başlıyor

Haber aldığımıza göre Cibali Tekel Kutu Fabrikası İşçileri Sendikası üyelerine çekisi 17.50 liradan, evde teslim, 3 ay taksitle odun temin etmiştir. Diğer yandan bir müessese ile anlaşarak taksitle giyecek eşyası ve bir atölye ile anlaşarak taksitle ayakkabı teminine muvaffak olunmuştur.

İşçiler Konuşuyor:

Sür'at Mensucat fabrikası işçilerinin rahatını bozmaya lüzum yok

İşçilerin haklarını Hürbilek sütunlarında da müdafaa etmek vazifesi bana verildi. Fakat ne kadar gariptir ki ilk yazıma, evvelce yazdığım Gece Postasının bir hatasını tashihle başlıyorum.

Bundan bir müddet evvel Bomontideki Sür'at Mensucat Fabrikasını gezmiş işçileri ile temas etmiştim. İşçilerin şikâyetlerini duyduğum gibi, alâkalılara duyurmuştum. Bu yazımı okuyan alâkalılar, başta fabrika olmak üzere, harekete geçmiş, dileklerin yerine gelmesi mümkün olanlarını yapmışlardı. Sonradan görüştüğüm işçiler bana memuriyetlerini izhar etmişlerdi. Pazartesi günü gene onların davetine karşılaşınca hayret ettim.

Beni fabrikada kadınlı erkekli on kadar işçi karşıladı. Ve ellerindeki 15 kasım tarihli Gece Postası gazetesindeki «İşçileri Dinliyorum» başlıklı, imzasız, bir yazıyı göstererek beni şiddetle protesto ettiler.

«— Faruk B. rica ederiz bize iyilik etmek isterken başımıza dert açmayın. Bu sözleri size söyleyen adamın fabrikadan uzaklaşmasile, iş yerimizde ancak asâyiş teessüs etti. Kaçımızdan iade edilmiyen borçlar almıştır. Kaçımızı tehdit etmiştir. Hele son olarak ustabaşı Agoba, bıçak çektiğine hepimiz şahidiz. Fakat korkumuzdan susuyorduk.» dediler.

Güç halle kendilerine Gece Postasından ayrıldığımı, o yazının bana ait olmadığını ve bu hususlarda acemi olduğunu tahmin ettiğim muharrir arkadaşım B. Kemal tarafından yazıldığını anlattım.

Gece Postası sütunlarında bir facia sahnesini andıran yazıların iç yüzünü bana şöyle izah ettiler:

«— Bu Şevket Yazar adındaki adamın, çalışma müfettişlerine şikâyet etmesi yüzünden fabrika idaresi ile arası açıldığı iddiası ve kendini işçilerin müdafii gibi göstermesi tamamen uydurmadır. Kendisi iş elbisesi verilmediğin -

(Devamı 3 de)

İstanbul Deniz İşçileri Sendikası 1 No. lu Deniz İşçi Sendikası Birleşiyor

Bütün deniz işçileri memnun

Haber aldığımıza göre İstanbul Deniz İşçileri Sendikası ile 1 No. lu Deniz İşçileri Sendikası, İstanbul Liman ve Dokları Gemi Sanayii İşçileri Sendikası adı altında birleşmeğe karar vermişlerdir.

Deniz işçileri sendikalarının birleşmeleri haberi işçi muhitinde derin bir memnuniyet uyandırmıştır.

İstanbul deniz işçileri sendikasının çok faal olan İstinye Şubesi ile birlikte deniz işçileri kuvvetli bir sendikaya sahip olacaklardır.

Çalışma Müdürlüğünde mühim bir toplantı yapıldı

Garsonların yüzde onları meselesi halledilmek üzere

24 Kasım çarşamba günü garsonlarla işverenleri Çalışma Müdürlüğünde toplanarak yüzde 10 lar meselesi üstünde görüşmüşlerdir. İlk defa söz alan sendika başkanı İsmail İnan muhtelif müesseselerde muhtelif usullerin tatbik edildiğini, fakat hepsinin garsonların aleyhine olduğunu ve tamamen garsonların hakkı olan bu paranın kendilerine verilmesi gerektiği iddiasını ileri sürmüştür.

Bu iddiaya cevap veren, bir işveren ise bu paranın bütün müstahdeme ait olduğu binaenaleyh aralarında taksimi gerektiğini söylemiştir.

Tartışmalar sertleşmeğe yüz tuttuğu bir zamanda söz alan Birlik başkanı Yaşar İyidoğan ise işverenlere hitaben, bu işin anlaşma yolile halline gidilmesini ve eğer bu iş hal olunursa her iki tarafın da bundan menfaattar olacağını bildirmiştir.

Toplantıda bahşiş mevzuunda da tartışmalar olmuş, neticede lokanta garsonları için kabul edilen bu hükmün, gazino ve bar garsonlarına da şâmil olup olmadığının belediyeden sorulmasına karar verilmiştir.

Musabakamız Neticelendi

Kazananların isimlerini Neşrediyoruz

Musabakaya iştirâk eden işçilerin vecizeleri 24 Kasım çarşamba günü jüri heyeti huzurunda birer, birer okunmuş, dereceler tâyin olunmuştur.

1 — **Kol saatini Şükrü Çavuşoğlu,**

2 — Ayakkabıyı Ali Aygen,

3 — Gömleği Halil Özaydemir.

4 — Dolma kalemi Vehbi Önce,

5 — Kadın çorabını Celâl Beyaz kazanmışlardır.

1 Yıllık abone kazananlar

6 — Ali Akgüç, 7 — Süleyman İzbudak, 8 — Mehmet Muzrak, 9 — Tahir Tümer, 10 — Halil Çiftaş.

Birer kitap kazananlar

11 — Burhan Genç, 12 — Mehmet Yegül, 13 — Mustafa Niğdeli, 14 — Sabahattin Şimdin, 15 — Yusuf Ertopuz.

Birer kıravat kazananlar

16 — Lâtif Kızıltuğ, 17 — Osman Meriç, 18 — Muzaffer Almaz, **19 — Habip** Seval.

Mükâfatların dağıtılacağı tarih ayrıca ilân edilecektir.

Öztaş fabrikasının 200 işçisinin hakkı verilmelidir

Mahmutpaşada Küçük Yıldız Handa halı faâliyette olan Öztaş Örme sanayii fabrikası işçilerinden bir grup ile görüştüm. Bu işçilerin bana anlattıkları şeyler cidden elem vericidir. İsimleri bende mahfuz olan bu işçiler şunları anlattılar:

«— İşçi ücretlerinin iki lirasını vergiden muaf tutan kanun çıkalı beri 13 ay gibi uzun bir zaman geçmiş olmasına rağmen fabrika idaremiz hâlâ bizi bu haktan istifade ettirmemiştir. Bu hususta yardımını istediğimiz Beyoğlu Mensucat İşçileri Sendikası 10 gün evvel Çalışma Müdürlüğü ve Defterdarlık nezdinde teşebbüste **bulunduğu halde** hiç bir cevap alınamamıştır. Lütfen alâkalıların bu hususta nazarı dikkatini çekiniz.»

200 işçinin arzusuna tercüman olan bu sözleri aynen nakil ediyorum. Gelecek yazımda bu işçilerin diğer şikâyelerini de bildireceğim.

(Devamı 2 de)

Gücenmece Yok

Siz Bilirsiniz!

Bazıları gazetemizden şikâyet eder dururlar «Efendim gecikiyor, elimize zamanında gelmiyor, fiyatı pahalıdır falan filan.» Be insafsız kulları Allahın bu gazete sizin gazeteniz. Siz onu kollayıp himaye etmedikce daha ne istersiniz, nihayet gelirimiz meydanda sarfettiğimiz emek meydanda; biz ne yapalım... Bir yıl evvel bir gazeteye bir satır yazı yazdırmak için kıvranan siz değilmi idiniz? Şimdi ne oldu; gazetemizin muharrirleri emrinizde sütunları yazılarınıza açık..

Milletler için söylenmiş güzel bir söz var. Her millet layık olduğu idare ile idare edilir. İnsanlar da öyleymiş!...

İşçi Belediye ve Orman İşletmesi sayesinde ısınmanın da yolunu buldu...

İşte Böyle Dostum!

Cemiyette bir ihtiyaç yaşamaya başlayınca, ondan bahis edilmese de, hattâ muhalefet edilse de zamanı gelince her şeye rağmen ortaya çıkar. Önce bir düşünce, sonra bir mesele, daha sonra bir fikir cereyanı halini alır. Nihayet bu fikrin müdafileri muhaliflerine karşı cephe alarak mücadeleye girişirler. Her çarpışmada öncüleri kırılır, fikir mücahitleri inkisarı hayale uğrarlar. Çünkü: halkın yerleşmiş itiyadlarını, fikirlerini değiştirmek çok güçtür.

Memleketimiz bir sanayi memleketi olmadığı için, bir işçi davasının varlığı, yıllarca kabul edilemedi.

Bu davanın ortaya çıkmayışının en mühim sebeplerinden biri de, şimalde asırlardır, zayıf zamanlarımızı kollayan bir düşmanın oluşudur. Ve saçtığı mikropların, bilhassa, işçilere musallat oluşu işçi davasının doğuşunu geciktirmiştir.

İstiklâl Savaşımızı takip eden, kargaşalık çıkmaya müsait olan, yıllardan sonra 1936 da Büyük Meclis, İş Kanunu vaz etti. Fakat 1922 den 1939 a kadar geçen devre zarfında memleketimizde bir bolluk ve ucuzluk hüküm sürdüğü için işçi davası varlığını vuzuhla hissettirmemiştir.

Vaktaki, İkinci Dünya Savaşı bütün varlığı ile vatandaşların omuzlarına çökünce, kül altında yatan kıvılcımlar parlamağa başladı.

Bugün için işçi davası bir fikir cereyanı haline gelmiş ve taraftarları, milletimizin kıymetli bir uzvu olan işçilerin refahı için, mücadeleye girişmişlerdir.

Sendikalar kanununun müsaadesi ile kurulan ilk sendikalar, bazı menfi ruhlu insanların ihtisaslarına alet olduğu için halkın üstünde fena tesirler yaratmış; işçi davasında büyük bir gedik açmıştır.

Bütün bu vakıadan sonra nihayet, bulanık sular durulmuş, normale doğru akmağa başlamıştır.. Fakat memleketimizde kültür seviyesinin düşük oluşu, bilhassa işçinin kısmı küllisinin cahil oluşu, davâya lâyık olduğu önemin verilmesine mâni olmaktadır. Mücadele yıllarının çapraşık oluşu, mücadele vasıtalarının, yok denecek derecede, mahdut oluşu, hamle yapılmasına imkân vermemektedir.

Bugünkü sendikacılar sözlerimi dikkatle okuyun! Sizler çok büyük, millî bir vazife ifa etmektesiniz. Eğer muvaffakiyet elde edebilirseniz. Türk Milleti sizleri hayırla minnettarlıkla yad edecektir.

Belk bugün mücadelenizle varmak stediğiniz neticeleri, derhal temin edemiyeceksiniz. Fakat unutmayın ki büyük davalar nesillerden, nesillere intikal eder. Bedbin olmayın. Azim ve sebatla çalışın. Sırtınızda ağır bir hayat yükünü taşırken, bir taraftan yabancı ideolojilere karşı, yani düşmana karşı çarpışarak memleketi müdafaa etmekte, bir taraftan, çocuklarınıza iyi bir istikbal hazırlamaktasınız. Türk ufuklarında yükselen bacalar sıklaşıp, dumanları kesifleştikçe, yetişecek genç kültürlü işçiler sizleri birer kahraman olarak selâmlıyacaktır.

Tekrar ediyorum bedbin olmayın, Memleket münevverleri sizinle beraberdir. Davanızda sizinle beraber çalışmak isteyenler gün geçtikçe çoğalmaktadır. Allah kalplerinizden imanınızı eksik etmesin.

Faruk Bingöl

Sendikalar birliğinin çıkardığı takvim satışa arzedildi

Fiyatı bir lira olan bu takvimler bol yazılıdır. İdarehanemizden temin etmek mümkün olur. Bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Sağlık Öğütleri:

rıma kalmaktadır. Hele hastalığın verdiği zararları para hesabına verecek olursak, bulacağımız rakkamlar bizi şaşırtacak derecede büyük olur.

Dünya yüzünde her gün 30,000 kişinin hastalığa tutularak çalışmadıktan başka, ilâç hastahane, doktor masrafları ile zararının insanlığa verdiği zararın yüz milyonlara varacağını hesaba meraklı olanlar kolayca bulabilirler.

Hele insanlığın bu hastalık yüzünden, boşanmalar, intiharlar, ameliyatlar, kör doğan yavrularla uğradığı zararlar essizdir.

19. asırda Avrupanın medeni halkı arasında doğan çocukların yüzde 12 si göz belsoğukluğuna müptelâ idi. Hakikatte bugün dahi Avrupada günde 100 çocuk belsoğukluğuna müptelâ olarak göz hastalığı ile doğarlar. Ve bu zavallıların 30 - 40 tanesi hayatları müddetince, kendilerini doğuran bedbaht ananın yüzünü bir kerecik olsun görmekten mahrum olurlar. Böylece senede adetleri 12 bini bulan zavallı âmâ insanlığın merhametini üzerine celbederek, dünya yüzünde dolaşıp dururlar.

Sayın okuyucularımı kısaca zararının şümûl ve ehemmiyetini izah etmek üzere verdiğimiz şu rakkamlardan sonra şimdi sıra ile hastalığın mikrobu, sirayeti, safhaları, tedavisi ve korunulması mevzularına atlayarak gelecek yazımızda kısaca bunları gözden geçirelim.

Dr. Ahmet Abdurrahman

Kadın Köşesi

Geçen yazımda *«Lüks bir âfettir»* demiştim. Fakat fikrimin izahını tamamlamadığım için okuyucalımın zihninde müphem kalmış bazı noktalar noktalar olabilir. Lüks masraf demek, zaruri ihtiyaçlar dışında kalan, ziynet ve sefahat eşyası için sarf edilen paralar demektir. Lüks maddeler dışarı memleketlerden getirilmektedir. Meselâ bakın, çeşit çeşit rujlar, tırnak cilaları, pudralar, esanslar, Avrupa kumaşları, çoraplar, hepsi yabancı isimler taşımaktadır. Likit lipton dudak boyası, Dupont nylon çoraplar, Cutex tırnak cilası, max faktor pudrası, nylon ayakkabı ve çantalar vs., vs.. bunların birer misalidir. Bu maddelerin getirilmesi için millî servetimiz dışarı akmaktadır, Bu ise millî iktisadiyatımıza ağır tesirler yapmaktadır. Lüks daima pahalıya mal olur. Bu yüzden ev kadınlarının lüks yapmaları daima süslü gezmeleri geçim zorluğu yaratır Zaten dar olan aile bütçelerimiz bu yükü taşıyamaz.

Erkeklerimiz lüks masraflarının beyhudeliğini bizden daha iyi anladığı için bu çeşit masraflara muhaliftirler. Bu yüzden evlerimizde sık sık geçimsizlikler olur.

Lüksün en büyük tehlike arz ettiği, millî bir âfet halini aldığı zamanlar, salgın halini aldığı devirlerdir. Bu devirlerde, zayıf karakterli kadınlar, ailesinin mali kudretini aşarak hastalık derecesini bulan bir ihtirasla süs rekabetine girişirler. Bunlar yer yer çöküntüler göstererek, aile bağlarının gevşemesi gibi feci neticeler doğurur.

En mes'ut cemiyet ise, aile bağlarının kuvvetli olduğu, yani aile saadeti denen en büyük saadetin yerleştiği, cemiyettir. Sağlam aileleri çok olan cemiyetin, mes'ut olması sadece mes'ut fertlerinin çokluğundan değildir. Evinde rahat olan iş adamı yüksek randıman verir.

Millî karakteri bize çok benzeyen Alman milletinin, hangi siyasi fikre sahip olursa olsun, sulh devirlerinde mes'ut olmasının sebebi budur. İngiliz milleti de benim için mes'utur. İstiklâl Savaşında erkeğine omuz veren biz Türk kadınları medeniyet, refah saadet yolunda da erkeğimizin omuzdaşı olalım.

Yüksel Güneri

Oztaş fabrikasının 200 İşçisinin hakkı verilmelidir

(Baştarafı 1 de)

Hürbilek:

Bu hali teessür ve teessüfle karşılarız. Çalışma Müdürlüğü derhal harekete geçerek, eğer böyle bir vaziyet mevcut ise derhal düzeltmelidir.

HAFTANIN YAZISI

Beykoz Sendikası

Bu yazıyı yazdığım şu sırada, Beykoz deri ve kundura sanayii işçileri Sendikasının kinci kongresine hazırlanıyorlar. Gazete çıktığı gün kongre yapılmış olacak. Onun için fikirlerimi serbestçe yazmakta bir mahzur görmüyorum.

Peşin bir hüküm olarak söyliyebilirim ki, Beykoz deri ve kundura Sanayii İşçileri Sendikasının Yönetim Kurulu bir sene içinde de iyi çalışmıştır. Hafta içinde, sendikayı ziyaret ettiğimde bunu açıkça gördüm. Tesadüfen sendika murakıpları o gün yönetim kurulunun hesabatını tetkik ediyorlardı. Sekreteri, veznedarı, muhasibi hep işçi olan böyle bir teşekkülün hesaplarının bu derece mazbut olması ancak takdir edilecek bir vakadır. Bin kişinin müşterek malı olan sendika parası tamamen usulü dairesinde harcanmıştır. Bir maliye müfettişi gibi, hesapları titizlikle santimine kadar tetkik eden murakıp Faruk 'a, [illegible]fesinin tam ehli olduğunu gösteriyordu. Çok dürüst bir işçi olan Şadi, Sendikanın parasını o kadar kıskançlıkla saklamış ki, kasasını açınca kuruşuna kadar sayabildi.

İlk müşahedelerim olarak bunları yazmaktan maksadım şudur ki; bütün kanunlara ve cezalara rağmen her tarafta bol bol suiistimallere, ihtilâslara rastlandığı halde bir işçi teşekkülünde böyle bir hâdisenin vukuuna imkân yoktur. Türk işçisinin temiz karakterini Beykozda abideleşmiş olarak görmekten son derece haz duydum.

Sendikanın faaliyet raporunu gazetemizin bu sayısında okuyacağınız için yapılan işlere temas etmiyeceğim, Beykoz Deri ve Kundura Sanayii İşçileri Sendikasının Yönetim Kurulu üyeleri bütün

(Devamı 4 de)

Hürbilek'in edebi Romanı

Yazan: Mustafa MEFHAR

No: 2

Etrafta çeşit çeşit bahar böceklerinin sesleri işitiliyor. Karadoğan şehre doğru yaklaşıyoruz. Buğu kümeleri arasında düz damlı, beyaz evler seçiliyor. Etrafı yeni yeşil bahçeler ve bağlarla sarılı evler. Hepsinin üstünde, göğün bağrına beyaz bir mızrak gibi saplanmış, Türk üslubunda, narin minaresiyle Cihangir Türk padişahının adını taşıyan cami. En tepede altın hilâl... Eski şevketli günlerden bir hatıra gibi gülümsüyor belki de ağlıyor. Varlığındaki nahiyatla geleceği hissediyor. Onun için üzülüyor. Etrafta daha bir çok minareler. Belki Türkün sinirli eli buradan geçmiş. mutnış kudreti orbada dinlemiş. Burası senelerden beri Türk idaresinde bulunan (K) dır.

Yolumuzdan ayrılmadan şehire giriyoruz. Ekseriyetini düz damlı, iki katlı binaların teşkil ettiği iki sıralı, bahçeli evlerin arasından geçen, dar ve kocam kaldırım taşlar döşeli sokaklar bo mboş. Tek tük kadınlar ve çocuklardan başka kimseye rast gelinmiyor. Kolordu komutanının emri ile halkın mevzi inşaasında çalıştırılmağa başlandığından bir gün sonradır. Faaliyet gece de devam ettiği, halk partı çalıştırıldığı için, hemen şehir halkının çoğu Karadağda.. Çarşıda ve dükkanlarda bile kadınlar ve ihtiyarlar var. Onlar da susuyor. Hep aynı sessizlik devam ediyor. Bir bahçenin yanından geçerken bir horoz öttü. İçerden bir inek maa.. diye böğürdü. Şu insan maniyeti kadar karışık ve tetkike muhtaç bir mevzu varmıdır bilmem. İnsanda mevcut olan bazı insas uzuvlarının, bilhassa, göz ve kulağın, içerisinde bulunduğu[muz] haleti ruhiyeye göre aldandığını ekseriya görürüz. Fakat bazan dimağ ve şuur da haleti ruhiyenin tesirinden kurtulamıyor. Her zaman alakadar olmağa lüzum bile görmediğimiz, bir horozun ötmesi, bir ineğin böğürmesi, işte bizde garip irb ürperti hasıl ediyor.

Hep bu yeknesaklık içinde yolumuza devam ediyoruz. Yine sessizlik, mavi gök ve bahar böceklerinin cıvıltıları. Yalnız arasıra bu sessizliği, sarı benizli, yanık yüzlü erlerin sürdüğü, zayıf atlar veya katırlar tarafından çekilen peş peşine dizilmiş nakliye arabalarının takırdısı bozuyor. Bazan da dolu dizgin bir süvarinin taşları şakırdatarak hükümet meydanına doğru gittiği görülüyor. Yürüyüşümüze durmadan devam ettik. Hükümet meydanını geçtik. Şehrin cenup kenarına yaklaştık. Eğer yürürken başınız önünüzde bulunmak mutadınız ise bu gidişle farkında olmadan tekrar şehirden çıkar ve yanınızdan geçen nakliye kollarına, yaralı kafilelerine katılarak uzaklaşır gidersiniz. Fakat böyle bir adetiniz olmadığı ve ufak tefek dalgın da bulunmadığınız için kocaman bir bahçe içerisinde heybetle oturan, üç katlı beyaz köşk ta.. uzaktan nazarı dikkatimiz çekti.. Yüz adım daha... hırıltılı sesizlik içerisinde, berra kbi rmembadan taşan bir su sesi gibi, insana hayat ve neşe veren bir kahkaha çınladı... Bir genç kız kahkahası sabahtan beri ötmede nbıkıp usanmayan böcekler, bu rekabete kızmış gibi, cıvıltıyı bir kat daha arttırdılar.. Aynı berrak neşeli ses bu sefer, cıvıldar gibi konuştu:

— Haydi Mişe çabuk ol.

Parmaklıklı bahçe kapısının önünde yağı bir at koşulu şık bir fayton duruyordu. Genç kız bunları söyledikten sonra arabaya girdi. Olduğu yerde keyifli keyifli kişneyen atın dizginlerini eline aldı.

— Acele etme dedi Şimdi gideceğiz.

Kızın Mişel diye çağırdığı çocuk koşarak geldi. Ondört onbeş yaşlarında kadar vardı. arabaya girdi. Yağı zat muntazam ibr yürüyüşle arabayı ağaçlıklı yoldan koşturmağa başladı. Genç kız konuşmasına devam ediyordu:

— Biliyormusun Mişel?.. diyordu. Nereye hızla gidiyoruz? Gideceğimiz yer uzakta ondan. Burası tam iki buçuk saat. Karadağa gidiyoruz. Türklerin siper kazdıkları yere herhalde görülecek bir şeydi. Bakalı mbizim bağların halini de görürüz.

Çocuk susuyordu. Mütemadiyen kız söylüyor. Belki Türkçeyi ya hiç bilmiyor veya gayet az biliyordu. Hep Fransızca konuşuyordu.

İlk bakışta ikisinin kardeş oldukları belli idi. Tabii tıpı tıpına birbirine benzeyen iki insan yaratmak istemiş; fakat sonra vazgeçerek birini kadın veya diğerini erkek yapmıştı. Zannedilir.. Yalnız kızın mütemadiyen konuşmasına, şakımasına mukabil erkek konuşmuyordu. Uzun zaman sustular. Ova bitmiş hafif meyilli bir yokuş başlamıştı. Kız yine konuşmağa abşladı..

Mişel acaba İngilizler gelecekmidersin

(Devamı var)

Beykoz Deri ve Kundura Sanayiî İşçileri Sendikası 1947-1948 yılı çalışma raporu

Sendikamızın ikinci çalışma yılı, yıllık kongrenizin toplanmasiyle bugün sona ermiş bulunuyor. Geçen sene sendikanın idaresini bizlere tevdi etmiştiniz. İtmadınıza layık olmak endişesiyle çalışan yönetim kurulnun vazifesi biraz sonra hitamı bulacaktır.

Yönetim kurlu olara kbirsenelik faaliyetimizi arzetmeden evvel şunu belirtmek lâzımdır ki, her teşekkülün başlangıcında vazife alanlar büyük müşküllerle, halli güç karışık meselelerle karşı karşıyadırlar. Bilhassa memleketimiz ve milletimiz için yepyeni bir mevzu olan sendikacılık sahasında kuruluş ve tecrübe devresi sayabileceğimiz bu seneler zarfında büyük ve parlak muvaffakiyetler beklemek hayaldir.

Vaziyetin kısa bir blânçosunu yapacak olursak şu manza ile karşı karşıya olduğumuzu görürüz:

İşçi cemiyet hayatına ve mevzuuna yabancıdır.

Sendika mefhumu işçi olmıyan vatandaşlar hatta münevverler tarafından bile tam manasiyle anlaşılmamıştır. Efkârı umumiyede, sendikalara karşı bir ürkeklik hüküm sürmektedir.

Çalışma bakanlığı henüz yeni bir teşekküldür. Ve iş hayatının tanziminden itibaren olan başlıca vazifesini vaziyetin icap etirdiği derecede yapamamaktadır.

İş mevzuatımız noksandır. Emniyetle hareket edecek derecede İş kanunlarının himayesi altında değiliz.

İşte arkadaşlar vazifelendirdiğiniz yonetim kurulları bu şartlar içinde çalışmak zorundadır. Yapılması ümid ve temenni edilen bir çok hususların yerine getirilmemesi bu sebeplerden dir.

Geçen kongremizde tuğla harmanı işleterek ev yapacak üyelerimize ucuz fiyatla emini ve balık tutacak bir teşkilat kurulması temenni edilmişti. Yönetim kurulumuz bu iki konuyu inceden inceye tekik etmiş ve şu neticeye varmıştır:

Gerek tuğla harmanı işletmek gerek sermayeye muhtaçır. Halbuki biz sendikayı 11 lira nakit para ve 700 lira alacak ile devir almıştık. Emanette olan bu 700 lirayı 5 ay sonra tahsil edebildik. Bu da kanuni meselelerden doğan zaruri **bir gecikmedir.**

Diğer taraftan tuğla harmanı ve balıkcılık büyük teşkilat isteyen dağdağalı ve ticari işlerdir. Bunlara teşebbüs etmek maddi bakımdan tehlikeli olduğu kadar sendikanın diğer faaliyetleri bakımından da köstekeyici bir netice doğurabilir.

Arkadaşlar şimdi bir senelik faaliyetimize geçebiliriz. Yapılan işlerin hülasası şudur:

1 — Geçirdiğimiz kış, paltosuz ve pardesüsüz arkadaşlarimızın bu zaruri ihtiyaçlarını karşılamak maksadiyle bir müessese ile anlaşarak bedeli 4 taksitte ödenmek üzere isteyen üyelerimize ucuz pardesü dağıtık. Bu teşebbüsümüzden 209 arkadaşımız faydalandı.

Dağıtılan pardesülerin değeri 10 bin liradır. Bu teşebbüse giriştigimiz zaman sendikamızın kasasında ihtiyaca cevap verecek para yoktu. Başkanımız Selahattin Fabrian yardım sandığına şahsen borçlanmak suretiyle 1000 lira temin etmiş ve bu iş yapılabilmiştir.

Pardesü satışında üyelerimizi olduğu kadar sendikamızı da düşünerek Pardesüleri veren tüccara 100 lira teberru ettirdik. Bu para sendikamızın kasasına girmiştir.

2 — Yine bir müessese ile anlaşarak ihtiyaç sahibi (...), üyemize bedeli taksitte ödenmek üzere elbise dağıttık ve sendikamıza bu işten (400) lira teberrü ettirdidik.

3 — Yılbaşı gecesi üyelerimize hoş bir gece geçirtmek ve aralarındaki samimi münasebetleri takviye etmek maksadiyle bir balo çok nazik bir hava içinde geçti. Ve o gece için tertip edilen piyango sendikamıza ufak da olsa bir gelir sağladı.

Bu balonun tertibinden bizimle işbirliği yapan okul aile birliği ile balo hasılatını müsavi surette pay ettik Okul aile birliğinini sendkamızla doğrudan doğruya bir alakası olmamakla beraber bu iş birliğinden işçi davası aokârlı çıkmıştér. Çünkü okul aile birliğine hisse olarak verilen para yoksul işçi çocuklarna sarfedilmektedir. Diğer taraftan bu balo sendikamız lehine bir probaganda olmuş ve Beykozda sendikamıza karşı iyi intıbalar yaratmıştır. Bu balo ve piyangodan sendikamıza 250 liraya yakın bir gbelir temin ettik.

4 — Beykoz aile sinema bahçesinde büyük bir müsamere tertip ederek Istanbuldan meşhur sanatkârlar getirttik ve Beykoza güzel bir gece geçirttik.

Bu müsamereden sendikamıza 100 lira gelir temin ettik.

5 — Paşabahçe şişe ve cam fabrikası ile anlaşarak sendikamıza 2000 lira krei temin ettik. Fabrikadan bu değerde ve maliyet fiyatına züccaciye aldık. Satış bittikten sonra cam fabrikası sendikamıza yüzde beş nisbetinde bir teberrude ulbunacaktır.

6 — Fabrikamızın kıymetli müdürlerinin himmeti ile müessese den 12000 lira değerinde 1600 çift muhtelif cin skundura alarak üyelerimize ucuz fiyatla dağıttık... Bu satışta nsendikamıza bin lira ya yakın bir teberru temin ettik.

7 — Yönetim kurulunun faaliyetleri arasında iftihara mucip bir teşebbüste kantindir. Bu gün her türlü zaruri ihtiyacımızı fabrika içinde ucu zfiyatla temin ettigimiz bu kantinin kuruluşunda Nuri Bilgin ve Elmas Atasoy arkadaşlarımız fabrikaya şahsen borçlanarak bine rlira yardımda buiunmuşlardır.

8 — Sendikamızın idaresini devir aldığımız zaman üye sayımız 545 ike nyeniden 369 arkadaşı sendikaya kaydedederek üye sayısını 914 e çıkardık.

9 — İş kanunun bu günkü hali ile işçiyi tatmin etmediğini hepiniz bilirsiniz. 1936 senesinde yapılmış olan bu kanunun aksak ve noksan taraflarının işçi lehine düzeltilmesi ve tamamlanması için sendikalar arası kurula komisyona sendikamız da katılmış ve üç aylık bir faaliyet göstermiştir.

10 — Sendikamızın iftihar edeceği bir faaliyetle İstanbul işçi sendikaları birliğinin kuruluşudur. İşçi davasının tahakkuku için böyle bir birliğin ne kadar lüzumlu olduğunu hepiniz takdir edersiniz.. Birliğin kuruluşunda ve çalışmalarında sendika olarak üzerimize düşen vazifeleri şerefle ve zevkle noksansız yaptık.

Birliğin geçen sene yapılan kongresinde birlik yönetim kuruluna seçilen arkadaşımız Naci Bilgin mesafenin uzaklığına rağmen hiç dik Bakanlık bizim tekliflerimizi de göz önüne alarak bir tatil tasarısı hazırladı. İş kanunu meclisin bu devresinde değiştirileceğini size müjdeleyebiliriz.

İş kununu hakkındaki tekliflerimizi çalışm abakanlığına gönderir toplantıyı kaçırmamış ve hatta bir çok geceler evine dönmek imkânını bulamadığından İstanbulda kalmıştır.

Sendikamız üyelerinden Şahap Destekül de birlik mürakibi olarak vazife görmüştür.

Sendikamız mensuplarının birlikçerçevesi içerisinde bu gibi mühim vazifelere seçilmesi sendikamız için irb iftihar vesilesidir.

5 Aralıkta yani bir hafta sonra birliğin ikinci kongresi yapılacak ve sendikamız 19 delege ile iştirak edecektir.

Bu kongrede de sendikamız mensuplarının seçileceklerine eminiz... Çünkü Beykoz Kundura sanayi işçileri sendikası bütün sendikalara kendini sevdirmiş muteber bir sendikadır.

Muhterem arkadaşlar..

Faaliyetimizi buraya kadar hülasaten arzettik. Takdir sizlere aittir. Yapılan işler az mı çokmu bu hususta sizler hüküm vereceksiniz.

Muhakkak olan şu ki daha çok işle ryapılabilirdi. Fakat bizi birinci derecede köstekleyen vaktimizin dar oluşudur. Az bir ücret verdiğimi zkâtibimiz ancak akşamları çalışabiliyor. Eğer tensip eder de daha fazla bir ücretle bütün gün çalışabilecek bir kâtip tutarsak işler daha iyi yürür.

Faaliyetimizi tatminkâr bulmasanız bile, sizin büyük bir fedakârlıkla bize emanet ettiğiniz parayı hüsnü istimal etmek ve santimine kadar hesaınbı vermekle iftihar ederiz.

Hepinizi saygı ve sevgi ile selamlarız.

Birliğimizin senelik kongresi 5 Aralık 1948 pazar günü saat 12 de Eminönü Halkevi salonunda yapılacaktır. Üye sendikaların delegelerinin mezkur gün ve saatte teşrifleri rica olunur.

Gündem:

— Çalışma raporunun okunması
2 — Denetim kurulu raporunun okunması
3 — Hesapların tetkiki ve bütçenin tasdiki
4 — Yönetim kurulunun ibrazı
5 — Yönetim ve denetim kurullarının seçimi.
6 — Dilekler..

İşçiler konuşuyor

(Baştarafı 1 de)

...den şikâyet edeceğine önce bizim emniyetimizi ihlal etmese idi. Sizin yazınız üzerine iş elbiseleri de gitmişti zaten.

Bu adamın 48 saat zorla çalıştırılması iddiasına gelince.. İşin aslı şudur: Bazı sebeplerden gündüz bitirilmiyen işler Gece Postasına kalırdı. Çünkü ertesi güne kalan mallar bozulur. Fakat bazan öyle olur ki, gece işçileri işe gelemezler. Bunun için bizler gönüllü olarak bu gece işine de kalırız. Bu suretle birkaç yevmiye fazla kazanmış oluruz. Kaldı ki kimse kimseyi zorla çalıştıramaz. Türk işçisi nankör değildir. Yapılan iyilikleri unutmaz. Gece Postası, açıklamamızı neşretti ama sizim gazetemizle, lütfen efkârı umumiyeye üzüldüğümüzü ve bu adamın işten çıkmasile huzura kavuştuğumuzu duyurun.

Eğer Şevket Yazar iyi bir ev babası olsa idi, çocuklarını düşünür vazifesini dürüstlükle yapardı. Ve şikâyetini Haziran ve Temmuz ayında yapması icap ederdi.»

Faruk Bingöl

NOT: Kemal B. arkadaşımızdan hiç değilse böyle yazılar yazarken yazısının altına imzasını koymasını rica ederim. Çünkü bir yıla yakın bir zamandır aynı sütunlarda benim yazılarımı okuyan ve Gece Postasından ayrıldığımı bilmeyen işçiler o yazıları benim yazdığımı zannetmektedirler. F. B.

SPOR

Yarın İnönü Stadında Türk-Yunan Millî Futbol Takımları Karşılaşacak

Yazan: Recai ESENTAN

Bilindiği gibi milli futbol takımımız Atinada 25 bin kişinin önünde güzel bir oyun çıkararak Yunan milli takımını 3-1 mağlup etmişti. Bu maçın revanşı yarın İnönü Stadyomunda yapılacaktır.

Yunan milli takımını mağlup eden milli takımımız o zaman şu kadro ile sahaya çıkmıştı:

(Cihat - Murat, Vedii - Selâhattin, Bülent, Hüseyin - Fikret, Erol, Ahmet, Lefter, Şükrü.)

Bugün için, aynı kadro ile sahaya çıkmak demek mağlubiyeti peşinen kabul etmek demektir. Çünkü; Murat sakattır, Selâhattin ve Lefter gün geçtikçe bozulmakta olup Erol da formunu bulmuş değildir.

Bugün için santrfor mevkiinde Ahmetten hareketli, dalıcı oyuncularımız mevcuttur. Geçen Yunan milli maçında Suphi, Gündüz sakat oldukları ve Reha formunda olmadığı çin oynayamamışlar, böylece santfor olarak Ahmedi oynatmaktan başka çare bulamamıştı.

Bu sözlerimle Ahmedin Yunan milli maçında oynayamadığını işaret etmek istediğim anlaşılmasın. Bilakis o gün Ahmet üzerine düşen vazifeyi fazlasile başarmıştı.

Londra olimpiyatlarındaki takımımız şöyle tertip edilmişti:

(Cihat - Murat, Vedii - Naci, Bülent, Hüseyin - Fikret, Erol, Gündüz, Lefter, Şükrü.)

Yunanlılara çıkan takımla, olimpiyatlardaki her iki takımı karşılaştıracak olursak; haf hattına Selahatinin yerine Nacinin, Ahmedin yerine Gündüzün girmiş olduğnu görürüz. Şimdiki halde böyle tertip edilmiş olan bir takımdan da iyi bir netice beklenemez..

Şimdi Büyükadada kampa alınan futbolcularımızın kimlerden ibaret olduğunu görelim; bunlar:

Ankara Demirspordan Mustafa, Kaleci Mehmet.

Süleymaniyeden: İsmet .

Vefadan: Galip.

(Devamı 4 de)

BÜYÜK TÜRK

Geçen sayımızda Türk düşmanı bir Rus generalinin hakkımızdaki takdirkâr sözlerini kaydetmiştik. Bir düşmanın hasmı hakkındaki takdiri çok kıymetli olmakla beraber, büyük bir dostun bitaraf bir görüşle ifâde ettiği, bu yoldaki sözleri de, şüphesiz daha az **kıymetli değildir.** Biz, Türkün **dostu ve düşmanı** olarak tanınmış, **büyük şahsiyetlerin** fikirlerinin zaman zaman, aynı çerçeve içinde sayın okuyucularımıza sunacağız.

Askerî tarihin kaydettiği, büyük komutanlar arasında, daima eşsiz bir mevki işgal edecek olan, general Moltkenin, bundan 100 sene evvel, Oürk milleti ve ordusu hakkında sarfettiği sözler, ordumuzun en modern silâhlarla teçhiz edildiği bu devirde bilhassa mânalıdır. Moltke diyor ki:

«Silâhlı milletin en canlı örneği Türklerdir. Türk köylüsünün orak, kâtibinin kalem ve hattâ kadınlarının etek tutuşlarınca, silâha sarılmış bir pençe kuraklığı vardır. Türk ata biner gibi oturur keşfe yollanan bir er gibi uyanık yürür. Silâhın ruha verdiği emniyeti her Türkün bakışında görmek mümkündür. O doğduğun danberi müsellâhtır. Bunun için hâdiselere ve tehlikelere emniyetle bakar.

«Müneccim, Türkiyeden kovulduğu ve muharebe kararlarının falcılara sorularak verilmekten vazgeçildiği gün, Türkün ruhu yeniden parlıyacak ve silâh kullanmak için doğan bu kahraman milletin tarihi eski ışığını bulacaktır.»

NOT: Alman generali Moltke 1835 de Türkiyeye gelerek ordunun islâhı işinde çalışmıştır. 1839 Nizipde cereyan eden Osmanlı — Mısır muharebesine, müşavir olarak, iştirâk etmiş ve başkumutan Hafız Paşanın, müneccimlere danışmak yüzünden, muharebeyi kaybetiğini görerek üzülmüştür. Yukarıdaki satırlarda bu ıstırap belirtilmektedir.

(Baştaafı 2 de)

Haftanın yazısı

bir sene içinde, elerindeki ... kullanmışlardır. Hem sendika... kânları azami bir hassasiyetle, hem de Sendikalar Birliğinde vazife alan arkadaşlar bile hiç bir toplantıyı kaçırmamak için mütevazi hayat ve bütçelerinden ve mümkünse onu feda etmekte tereddüt göstermediler.

Bu arkadaşlar yalnız iyi niyet sahibi olduklarını değil, aynı zamanda becerikli ve dirayetli olduklarını da isbat ettiler. Çünkü bir sene içinde giriştikleri 8-10 teşebbüsün hepsini de muvaffakiyetle sona erdirmişlerdir. Halbuki, teşebbüslerinin bir kaçında muvaffak olamasalar dahi, tabii karşılamak lâzımdır.

Hülâsa, Beykoz Deri ve Kundura Sanayii İşçileri Sendikası öğülmeye değer bir sendikadır. Sendikaya bu notu kazandıran Yönetim Kurulunu tebrik ederim.

S. SELEK

— SPOR —

(Başrafı 3 de)

Beşiktaştan: Vedii, Şükrü, Hüseyin.
G. Saraydan: Naci, Bülent, Muzaffer, İsfendiyar, Musa, Gündüz, Reha,
F. Bahçeden: Cihat, Halit, Selahatin.

Dikkat edecek olursak bu sporcular arasında, liklerin başında süratli coşkun ve bilgili oyunlar çıkartan fakat; bu iki hafta içerisinde bozulan Beşiktaşlı Şevketle, müdafaa hattımıza bir kat kuvvet katabilecek kabiliyette olan İst. Sporlu Erdoğanı göremiyoruz.

Son günlerde bozulmuş gibi görülen Şevket, bize bir milli maç heyecanı içerisinde eski süratli ve dalıcı oyununu gösterebilirdi.

Meselâ: Erdoğan Vedinin yanına Naci de haf hattına geçmiş olsaydı müdafaamıza da diyecek yoktu o zaman.

Bir çok kimseler milli takımın muhacim hattının, K. Fikret, Reha, Suphi Gündüz, Şükrü şeklinde yanyana gelmesile büyük bir kuvvet göstereceğini ve işlek olduğunu zannederler. Halbuki Gündüz yaralanmıştır. Suphi ise, antremanlara daha yeni başlamıştır. Şu halde, milli takım nasıl olmalıdır?

Milli takımın eşsiz kalecisi yine Cihattır, Murat olmadığına göre Vedinin yanına Naci gelecektir. Haf hattına gelince Musa - Bülent - Hüseyin hemen akla gelmektedir. Selahattin bir haftada düzelebilirse, Musanın yerini alabilir!

Hücum hattına gelince; eldeki elemanlara göre İsfendiyar, Fikret, Reha Muzaffer veya galip, Şükrü olarak sıralanabilir. Bununla beraber elbet sporcularımızın kamptaki durumları göz önünde bulundurulacaktır. Ve kulüpçülük hisleri hesaba katılmıyarak milli takımımız tertip edilecektir.

Bir kaç gündenberi uykularımızı kaçıran Türk - Yunan maçında milli formalarımızı taşıyacak olan genç sporcularımıza iyi şanslar diler ve muvaffakiyetler dileriz.

Haftalık Gazete
Sahibi:
İ. İ. S. Birliği
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Sabahattin Selek
Basıldığı yer Kayabal Matbaası
Yıllık Abonesi: 5 liradır.